

Finanční analýza

Radka Pešková
Irena Jindřichovská

Vysokoškolská učebnice

Odborné nakladatelství Vysoké školy ekonomie a managementu

VŠEM
VYSOKÁ
ŠKOLA
EKONOMIE
A MANAGEMENTU

FINANČNÍ ANALÝZA

Vysoká škola ekonomie a managementu

2022

Finanční analýza

Seznam autorů:

Ing. Radka Pešková, Ph.D.

doc. Ing. Irena Jindřichovská, CSc.

Seznam recenzentů:

doc. Ing. Miroslav Špaček, Ph.D., MBA

doc. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.

Copyright © Vysoká škola ekonomie a managementu 2022

Vydání třetí. Všechna práva vyhrazena

ISBN 978-80-88330-70-7

Vysoká škola ekonomie a managementu

www.vsem.cz

Žádná část této publikace nesmí být publikována a šířena žádným způsobem a v žádné podobě bez výslovného svolení vydavatele.

Obsah

Seznam obrázků	8
Seznam tabulek	9
Značky a symboly v učebním textu	10
Úvod	11
1. KAPITOLA: FINANČNÍ ANALÝZA, JEJÍ PŘEDMĚT A ÚČEL	13
1.1 Předmět a účel finanční analýzy	14
1.2 Finanční zdraví a finanční tíseň	16
2. KAPITOLA: UŽIVATELÉ FINANČNÍ ANALÝZY	20
2.1 Externí a interní finanční analýza	21
2.1.1 Investoři	22
2.1.2 Banky a její věřitelé	22
2.1.3 Obchodní partneři	23
2.1.4 Konkurenti	23
2.1.5 Manažeři	23
2.1.6 Zaměstnanci	23
2.1.7 Stát a jeho orgány	23
2.2 Finanční a manažerské účetnictví	24
3. KAPITOLA: ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU	27
3.1 Základní zdroje informací finanční analýzy	28
3.2 Účetnictví jako elementární zdroj finanční analýzy	29
3.2.1 Metodické nástroje vedení účetnictví	31
3.2.2 Výkaz zisku a ztrát	36
3.3 Příloha k účetní závěrce	37
3.4 Přehled o peněžních tocích	38
3.5 Vypovídací schopnosti účetních dat	40
4. KAPITOLA: METODIKA A TECHNIKY FINANČNÍ ANALÝZY	43
4.1 Základní principy finanční analýzy	44
4.1.1 Přístupy ke klasifikaci metod finanční analýzy	44
4.2 Kvantitativní metody testování	46
4.3 Absolutní ukazatele	47
4.3.1 Horizontální analýza	48
4.3.2 Vertikální analýza	49
4.4 Rozdílové ukazatele	51
4.4.1 Čistý pracovní kapitál	51
4.4.2 Čisté pohotové peněžní prostředky	52
4.4.3 Čistý peněžní majetek	52

4.5	Poměrové ukazatele	52
4.6	Vrcholové ukazatele	53
4.7	Univerzální ukazatele	54
4.8	Syntetické ukazatele	54
4.9	Faktorová analýza	55
4.10	Srovnání poměrových ukazatelů	55
4.11	Syntéza a predikční modely	55
4.12	Klasifikace metod finanční analýzy	56
4.13	Způsoby vyhodnocování zjištěných hodnot ukazatelů	57
5.	KAPITOLA: RENTABILITA	60
5.1	Základní principy	61
5.1.1	Zisk v analýze rentability	61
5.1.2	Kapitál v analýze rentability	63
5.2	Rentabilita aktiv (Return on Assets, ROA)	64
5.3	Rentabilita vlastního kapitálu (Return on Equity, ROE)	66
5.4	Pyramidový rozklad ukazatelů rentability	67
5.4.1	Rozklad rentability celkového kapitálu	68
5.4.2	Rozklad rentability tržeb	69
5.4.3	Rozklad rentability nákladů	69
5.4.4	Rozklad rentability vlastního kapitálu	69
6.	KAPITOLA: AKTIVITA	74
6.1	Úloha aktiv v podniku	75
6.2	Obrat celkových aktiv	76
6.2.1	Obrat dlouhodobého majetku	77
6.2.2	Obrat oběžných aktiv	77
6.3	Obratový cyklus peněz	79
7.	KAPITOLA: FINANČNÍ POZICE A RIZIKO ZTRÁTY PODNIKÁNÍ	82
7.1	Základní principy	83
7.2	Provozní riziko platební neschopnosti – likvidita, pracovní kapitál	86
7.2.1	Ukazatele likvidity	86
7.2.2	Běžná likvidita	87
7.2.3	Pohotová likvidita	87
7.2.4	Peněžní (okamžitá) likvidita	87
7.2.5	Pracovní kapitál	88
7.3	Finanční riziko platební neschopnosti – finanční stabilita, zadluženost	89
7.3.1	Ukazatele finanční stability	90
7.3.2	Ukazatele zadluženosti	91
7.4	Kalkulace s vlastním kapitálem	93
8.	KAPITOLA: UKAZATELE NA BÁZI PENĚŽNÍCH TOKŮ	96
8.1	Základní pojmy	97
8.1.1	Vývoj analýzy peněžních toků a jejich vykazování	98
8.1.2	Základní pojmy	98
8.2	Základní modely peněžních toků	99

8.3	Odvození peněžních toků z provozní činnosti přímou a nepřímou metodou	100
8.3.1	Přímá metoda odvození peněžních toků	100
8.3.2	Nepřímá metoda odvození peněžních toků	100
8.4	Bilance zdrojů a užití finančních prostředků	102
8.5	Poměrové ukazatele na bázi peněžních toků	104
9.	KAPITOLA: KAPITÁLOVÉ TRHY	108
9.1	Základní pojmy	109
9.1.1	Dividendový výnos (<i>Dividend Yield</i>)	111
9.1.2	Ziskový výnos (<i>Earnings Yield</i>)	112
9.2	Výpočet vnitřní hodnoty akcie	112
9.2.1	Metoda diskontovaných dividend	113
9.2.2	Ziskové modely	113
9.2.3	Bilanční modely	114
10.	KAPITOLA: PREDIKCE FINANČNÍ TÍSNĚ	118
10.1	Základní pojmy	119
10.2	Bankrotní modely	119
10.2.1	Beaverova jednorozměrná diskriminační analýza	119
10.2.2	Altmanova vícerozměrná diskriminační analýza	121
10.2.3	Index důvěryhodnosti IN95 a jeho modifikace	122
10.3	Bonitní modely	123
10.3.1	Kralickuv rychlý test	124
10.3.2	Index bonity	124
10.3.3	Argentihovo model	126
11.	KAPITOLA: FINANČNÍ PLÁNOVÁNÍ	130
11.1	Definice pojmů	131
11.2	Cíl a účel finančního plánování	131
11.3	Jednotlivé druhy plánů a fáze finančního plánování	132
12.	KAPITOLA: FINANČNÍ PROJEKTOVÁNÍ	136
12.1	Cíl a účel finančního projektování	137
12.2	Využití finančního projektování	137
12.3	Pravidla finančního projektování	137
12.4	Logický postup při finančním projektování	138
12.5	Odhad výnosů (tržeb)	138
12.6	Projekce aktiv rozvahy	139
12.7	Výsledovka – projekce výkazu zisků a ztrát	141
12.8	Konečný dopad na rozvahu	143
13.	KAPITOLA: OCEŇOVÁNÍ METODOU DISKONTOVANÝCH CASH FLOW	150
13.1	Model a postup ocenění	151
13.2	Postup výpočtu	151
13.3	Projekce cash flow a postup ocenění – příklad	152
13.4	Další problémy a postupy při nedostatku vstupních dat	154

14. KAPITOLA: HODNOTOVÝ MANAGEMENT	158
14.1 Podstata přístupu Value Based Management (VBM).	159
14.2 Koncept EVA	159
14.3 Nedostatky některých dalších používaných metod	160
14.4 Výpočet EVA	161
14.5 Transformace účetních dat na vstupy pro výpočet EVA	163
14.6 EVA a podniková kultura	164
15. KAPITOLA: CONTROLLING	167
15.1 Podstata přístupu Control Managementu neboli Controllingu	168
15.2 Zásady Control Managementu neboli Controllingu	168
Anglicko-český slovníček používaných termínů	170
Literatura	179
Příloha č. 1	181
Příloha č. 2	187
Glosář	189
Vzorový test	193

Seznam obrázků

Obrázek 1.1 Finanční řízení podniku	15
Obrázek 1.2 Časové hledisko hodnocení informací	15
Obrázek 2.1 Uživatele finanční analýzy	21
Obrázek 3.1 Obory informační soustavy	29
Obrázek 3.2 Metodické nástroje v účetnictví	31
Obrázek 4.1 Kategorizace ukazatelů finanční analýzy	45
Obrázek 5.1 Kategorie zisku	62
Obrázek 5.2 Pyramidový rozklad ROE	68
Obrázek 7.1 Riziko v podnikání	83
Obrázek 7.2 Pracovní kapitál	88
Obrázek 8.1 Schéma cash flow a jeho vazeb na účetní výkazy	97
Obrázek 10.1 Profilová analýza: průměrné hodnoty vybraných ukazatelů problémových a bezproblémových podniků	120
Obrázek 11.1 Struktura plánů	132
Obrázek 13.1 Schéma oceňování pomocí diskontovaných cash flow	153

Seznam tabulek

Tabulka 2.1 Rozdíly mezi finančním a vnitropodnikovým účetnictvím	24
Tabulka 3.1 Kategorizace dat dle původu	28
Tabulka 4.1 Metody finanční analýzy	45
Tabulka 7.1 Provozní riziko v podnikání	84
Tabulka 7.2 Finanční riziko v podnikání	85
Tabulka 8.1 Základní model peněžních toků (přímá metoda)	99
Tabulka 8.2 Přehled pro analýzu peněžních toků (nepřímá metoda)	101
Tabulka 8.3 Bilance zdrojů a užití finančních prostředků	102
Tabulka 10.1 Kralickuv rychlý test – stupnice hodnocení ukazatelů	124
Tabulka 10.2 Výpočet hodnoty jednotlivých ukazatelů	125
Tabulka 10.3 Sestavení indexů bonity	125
Tabulka 10.4 Hodnocení bonity	126
Tabulka 10.5 Argentiho model.	126
Tabulka 13.1 Ocenění firmy ABC, a.s – Model diskontovaných Cash flow (nadměrné tempo růstu výnosů a rostoucí perpetuita)	155

Značky a symboly v učebním textu

Struktura distančních učebních textů je rozdílná již na první pohled, a to např. v zařazování grafických symbolů – značek.

Specifické grafické značky umístěné na okraji stránky upozorňují na definice, cvičení, příklady s postupem řešení, klíčová slova a shrnutí kapitol. Značky by měly studenta intuitivně vést tak, aby se již po krátkém seznámení s distanční učebnicí dokázal v textu rychle a snadno orientovat.

Definice

Upozorňuje na definici nebo poučku pro dané téma.

Příklad

Označuje příklad praktické aplikace učiva včetně řešení.

Otázky k procvičení a úkoly

Označuje otázky a úkoly s postupem řešení na konci kapitoly.

Klíčová slova

Upozorňuje na důležité výrazy či odborné termíny nezbytné pro orientaci v daném tématu.

Shrnutí kapitoly

Shrnutí kapitoly se zařazuje na konec dané kapitoly. Přehledně, ve strukturovaných bodech shrnuje to nejpodstatnější z předchozího textu.

Úvod

Vážení čtenáři,

touto publikací Vám představujeme učební pomůcku pro studenty bakalářských a magisterských předmětů.

Podniková praxe bývá často konfrontována s finančními problémy, ať většími či menšími, které mohou být pro zajištění dlouhodobého fungování podniku klíčové. Umět správně diagnostikovat finanční situaci v podniku, rozpoznat příznaky případného bankrotu či umět navrhnout finanční strategii pro další rozvoj podniku vyžaduje kvalitní diagnostické nástroje, ke kterým patří finanční analýza jako základní nástroj pro hodnocení finančního zdraví podniku. Shrnutí východisek, principů a metod finanční analýzy je pak hlavním obsahem předkládaného studijního textu.

Pomůcka tak pojednává především o finanční analýze podniků a o dalších s finanční analýzou úzce spojených tématech. Vysvětlení jednotlivých problémů a pojmů je uvedeno na příkladech. Kniha představuje především strukturu finančních výkazů a vysvětluje použití klíčových finančních poměrových ukazatelů. Dále se zabývá komplexními soustavami modelů se zaměřením na bankrotní a bonitní modely.

V návaznosti na finanční analýzu se skripta zabývají také finančním plánováním, projektováním a oceňováním, a v neposlední řadě také hodnotovým managementem a ekonomickou přidanou hodnotou. Finální kapitola pak představuje dnes velmi aktuální téma controllingu, které je velice žádanou odborností stran finančního managementu.

Kniha vysvětluje různé problémy, se kterými se při analýzách může finanční manažer nebo analytik setkat a navrhuje jejich řešení. Vysvětluje také slabé stránky různých metod používaných při hodnocení finanční situace firmy, neboť žádná analytická metoda nevede automaticky k nápravě.

Pro snadnější orientaci je u každé kapitoly uvedeno její shrnutí, klíčová slova a otázky k danému tématu. U každé kapitoly je také uvedena doporučená literatura k dalšímu studiu. V závěru je knížka doplněna anglicko-českým slovníčkem použitých pojmů, která uživateli usnadní orientaci v dnes často používaných anglických zkratkách.

Autorky děkují kolegům a studentům VŠEM za cenné podněty a připomínky k této knížce.

Praha, březen 2022
Radka Pešková a Irena Jindřichovská

1

kapitola

Finanční analýza, její předmět a účel

1. kapitola

Finanční analýza, její předmět a účel

„Podnik, který nepřináší nic jiného než peníze, je ubohý podnik.“

Henry Ford

Úvod

Tato kapitola charakterizuje předmět a účel finanční analýzy ve vztahu k finančnímu řízení podniku. Průběžné hodnocení činnosti a dosažených výsledků je dnes základním předpokladem pro dlouhodobé působení ekonomických subjektů na trhu. Prosperující podnik tak využívá při formulaci svých rozhodnutí o budoucích záměrech výsledků finanční analýzy – rozboru výkonnosti firmy. Finanční analýza je tak jedním ze základních nástrojů finančního řízení podniku. Cílem prosperujícího podniku je dosahování zisku. Toho lze dosáhnout při respektování pravidel finančního zdraví. Kapitola tak vysvětluje pojem finanční zdraví a finanční tíseň.

Cíle kapitoly

- Definovat předmět finanční analýzy. Vysvětlit pojem finanční analýzy jako jednoho ze základních nástrojů finančního řízení podniku.
- Charakterizovat cíl finanční analýzy a postup, kterým lze cíle finanční analýzy dosáhnout.
- Objasnit pojmy finanční zdraví a finanční tíseň.

1.1

Předmět a účel finanční analýzy

„Finanční analýza je pravděpodobně stará stejně jako peníze. Její podoba a úroveň odpovídala však vždy době, ve které ji bylo možné nacházet. Dobří obchodníci znali odedávna dobře finanční rozbor. Právě jejich propočty byly asi prvními finančními analýzami. Pochopitelně v podstatně jiné, výrazně jednodušší podobě, než jak je chápeme my dnes v době počítačů. Struktury a úrovně finančních výpočtů se výrazně změnily, ale používané matematické principy a důvody, vedoucí nás k jejich sestavování, jsou stále tytéž.“¹

Účetnictví podává finančnímu manažerovi informace jednak o struktuře majetku a způsobu jeho financování a jednak o dosažených výsledcích podniku a vynaložených nákladech. Jedná se o údaje momentálního typu, v podobě stavových absolutních veličin uváděných k určitému datu (např. rozvaha), resp. tokových veličin za určité období (např. výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích).

Tyto finanční výkazy mají bez dalšího rozboru omezenou vypovídací schopnost. Samotné souhrnné výstupy účetnictví ještě neposkytují úplný obraz o hospodaření a finanční situaci podniku, o jeho silných a slabých stránkách, o příležitostech a hrozbách a o celkové kvalitě hospodaření. Zde přichází na pomoc **finanční analýza** (Financial Analysis). Je to formalizovaná metoda, která poměří získané účetní údaje navzájem mezi sebou a rozšiřuje tak jejich vypovídací schopnost. Finanční analýza umožňuje dospět k určitým závěrům o celkovém hospodaření, majetkové a finanční situaci podniku, podle nichž by bylo možné přijmout různá opatření, využít tyto informace pro řízení a rozhodování.²

V odborné literatuře existuje celé množství definic finanční analýzy, jako např. „Finanční analýza je oblast, která představuje výraznou součást podnikového řízení. Je úzce spojena s finančním účetnictvím a finančním řízením podniku a propojuje tyto dva nástroje podnikového řízení.“³

Finanční analýza vychází z údajů minulých účetních období a představuje tedy hodnocení minulosti. Může se také podílet na formulaci vhodných řešení budoucího finančního hospodaření podniku. Její cílem je poznat finanční zdraví podniku, identifikovat slabiny, které by mohly vést k problémům a nalézt její silné stránky, o které se může opřít. Postup, jakým lze tohoto cíle dosáhnout, lze charakterizovat jako:⁴

- zobrazení uplynulého vývoje finanční situace a finančního hospodaření podniku,
- určení příčin jejich zlepšení nebo zhoršení,
- volba nejlepších směrů následujících činností a usměrňování finančního hospodaření a finanční situace podniku.

Kvalitní finanční řízení podniku včetně neustálého zlepšování rozhodovacích procesů se opírá o informace získané prostřednictvím finanční analýzy, jež si klade za cíl posoudit současnou finanční situaci podniku spolu s nadefinováním budoucích rozvojových směrů.

1 DOUCHA, R. *Finanční analýza podniku*. Praha: Vox Consult, 1996 . s. 11

2 HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza firmy*. 1. vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2009.s 9.

3 GRÜNWARD, r.; HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 1. vyd. Praha: EKOPRESS, 2009. s. 318 s

4 MRKVIČKA, J., KOLÁŘ, P. *Finanční analýza* . 1. vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer 2006, s.14

OBRÁZEK 1.1

Finanční řízení podniku

Zdroj: Vlastní úprava

Aktivní finanční řízení je založené na souladu tří oblastí, které zahrnují:

- OBLAST TVORBY FINANČNÍ STRATEGIE A RÁMCE FINANČNÍHO ŘÍZENÍ

Stanovení finanční vize, strategických cílů a nástrojů finančního řízení – úkol vrcholového týmu.

- OBLAST VLASTNÍHO FINANČNÍHO ŘÍZENÍ

Dosahování finančních cílů a samostatné hospodaření s přidělenými zdroji – odpovídají linií řídicí pracovníci všech úrovní a vedoucí štábních útvarů.

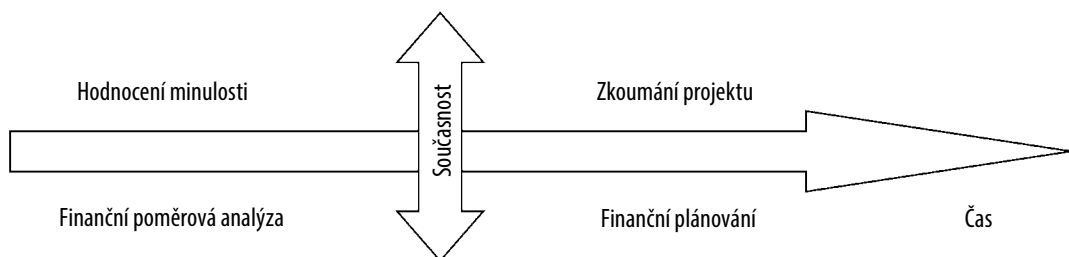
- OBLAST FINANČNÍ A ÚČETNÍ AGENDY, ZPRACOVÁNÍ DAT

Odpovědnost za způsob přenosu dat, jejich vyhodnocování a správnost celé účetní agendy nese finanční útvar.

Časové hledisko hodnocení informací je zachyceno na následujícím obrázku.

OBRÁZEK 1.2

Časové hledisko hodnocení informací

Zdroj: RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza: Metody, ukazatele, využití v praxi. 3. Rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009, s. 9

Finanční analýza směřuje k poznání, co do budoucna podnikové finance vydrží. Samotná analýza má vyústit v potvrzení nebo modifikaci dosavadní finanční politiky. Nejde tedy jen o hodnocení jevů uplynulých období, ale především o prognózu finanční perspektivy podniku. Z hlediska podniku je pro finanční strategii rozhodující stanovení optimálních ekonomických a finančních parametrů, které jsou závislé na mnoha vlivech (jako obor podnikání, velikost podniku, postavení na trhu, surovinová a energetická náročnost, dodavatelská pozice, kvalita pracovní síly, používaná technologie, očekávané inovace a další faktory). Účelem finanční analýzy je především vyjádřit, pokud možno komplexně majetkovou a finanční situaci podniku, tzn. podchytit všechny její složky. Při podrobnější analýze, je možno detailně zhodnotit některou z jejích složek (rozbor výnosnosti majetku, rozbor zadluženosti, rozbor rizik platební neschopnosti atd.) a také připravit podklady i pro interní rozhodování managementu podniku.⁵

5 HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza firmy*. 1. vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008, s. 10.

Na finanční analýzu jsou kladeny různé nároky a jedním z nich je např. požadavek komplexnosti, v jehož rámci jsou posuzovány vzájemně propojené vazby hospodářských procesů podniku. Maximalizace zhodnocování vloženého kapitálu a růstu tržní hodnoty jako jeden z cílů podnikání v sobě zahrnuje protichůdné trendy, což může pomoci částečně eliminovat i finanční analýza jako formalizovaná metoda analyzující a propojující aspekty ekonomiky a financování firmy. Výstupem je závěr finančního analytika o finanční situaci a stabilitě podniku.

Můžeme říci, že hlavním zájmem investorů a podnikového managementu je zpravidla výnosnost vloženého kapitálu, která bývá posilována do jisté míry také jeho zadlužeností. Nízké zadlužení posiluje finanční důvěryhodnost podniku, neboť riziko bankrotu klesá. Podnik je pak hodnocen jako spolehlivý, finančně stabilní s garancí dostatečných finančních prostředků, které mu umožňují pružná manažerská rozhodnutí. Vedle toho však nízká zadluženost může být vyjádřením neschopnosti podniku využívat cizí kapitál, a tedy nevyužívat svých podnikatelských možností. Jinou záležitostí může být aktivita podniku, kdy např. rychlý obrat majetkových součástí, především pohledávek a zásob, umožňuje rychlejší splacení závazků. Současně však může být signálem problémů s likviditou. Pokud však bude podnik držet nadbytečné zásoby, pak nejsou efektivně využívány finance a může dojít ke snižování efektivnosti použití kapitálu apod.

Dalším požadavkem neméně významným je pravidelnost a soustavnost. Diagnostika by se tak měla stát pravidelnou součástí hodnocení finanční situace firmy. Analýza pro potřeby managementu by se tedy neměla provádět pouze jedenkrát ročně, v návaznosti na zpracování účetní závěrky a sestavení výroční zprávy, nýbrž měla by být běžnou součástí finančního řízení každé firmy. Optimem je pravidelné hodnocení, a to např. v měsíčních intervalech.

DEFINICE

V teorii i praxi existuje mnoho definic finanční analýzy. Nejobecněji ji chápeme jako souhrn činností, které zjišťují a vyhodnocují komplexně **finanční situaci** podniku. **Finanční situaci** rozumíme:

- **finanční výkonnost** (Financial Performance) a
- **finanční pozici** (Financial Position) podniku.

Posloupnost činností prováděných v rámci finanční analýzy je možné definovat např. takto:

1. Formulace cílů finanční analýzy a určení pro koho se analýza provádí.
2. Identifikace zdrojů dat.
3. Volba metod finanční analýzy.
4. Verifikace a předběžná příprava zdrojových dat pro zvolené metody.
5. Aplikace vybraných metod.
6. Posouzení vypočítaných hodnot a jejich interpretace.
7. Shrnutí zjištěných údajů a závěrů, formulace doporučení.

1.2

Finanční zdraví a finanční tíseň

Cílem finanční analýzy je stanovit pomocí vhodných nástrojů diagnózu finančního „zdraví“ podniku. **Finanční zdraví** podniku závisí na jeho **výkonnosti a finanční pozici**. Vyjadřuje míru odolnosti financí podniku vůči externím a interním provozním a finančním rizikům za dané situace. Finanční analýza hodnotí fungování mechanismu financí podniku podle stavu a vývoje finanční situace a podle dopadu **provozní, investiční a finanční** činnosti na vývoj **finanční situace**.⁶

6 HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza firmy*. 1. vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008, s. 11.

DEFINICE

Pojem **finanční zdraví** podniku (Financial Health) byl přejat z anglosaské literatury a vyjadřujeme jím uspokojivou finanční pozici podniku. Všeobecně je za finančně zdravý považován takový podnik, který je v dané chvíli i nejbližší budoucnosti schopen plnit smysl své existence.

Podnik je tedy možno považovat za finančně zdravý, jestliže:

- zhodnocuje vložený kapitál,
- nemá problémy s úhradou splatných závazků,
- je v konečném důsledku ve svém rozhodování nezávislý.

V tržní ekonomice to vlastně znamená, že má schopnost trvale dosahovat určité míry zhodnocení investovaného kapitálu (ziskovosti), kterou jeho investoři považují za dostatečnou vzhledem k riziku, s jehož výší je tento druh podnikání spojen.

Zejména tedy s **výnosností (rentabilitou)** a výší rizika **rizika** je spjata finanční zdraví. Vyšší rentabilita vloženého kapitálu má kladný vliv na finanční zdraví firmy. Při dobrém finančním zdraví podniku se dá předpokládat, že dojde k přílivu externích finančních zdrojů využitelných k jeho dalšímu rozvoji. Vytvořený zisk je tedy jednak zdrojem splácení úvěrů a zároveň podniku umožní efektivně se rozvíjet velkou měrou i z vlastních finančních zdrojů.

Stupeň schopnosti zhodnocovat vložené prostředky je na kapitálovém trhu „ohodnocen“ investory pomocí **tržní ceny akcií**, popř. i dalších cenných papírů vydaných podnikem. Má-li společnost akcie obchodované na kapitálovém trhu, lze hodnotu akcie použít pro stanovení hodnoty podniku jako vrcholového cíle podnikatelské činnosti. V hodnotě firmy se komplexně zobrazují veškerá rozhodnutí, která byla učiněna ve vazbě na základní rozhodovací procesy, tj. do jakých aktiv a s jakým efektem investovat, jak tyto investice profinancovat, jak rozdělit vyprodukovaný hospodářský výsledek, kolik zisku vyplatit akcionářům v dividendách a kolik reinvestovat zpět do firmy na základě ohodnocených budoucích růstových příležitostí. Zároveň musí být podnik schopen hradit svoje závazky a vyhnout se problémům s **likviditou**. V tomto směru je nutné výhledově zajistit dlouhodobou likviditu, na kterou má významný vliv poměr cizích investičních zdrojů k vlastnímu vloženému kapitálu – čím je zadluženost menší, tím méně je zranitelný, ale zároveň bude pravděpodobně dosahovat srovnatelně horších výsledků hospodaření. Odrazem této schopnosti ve finančně-účetní oblasti je určitá majetková a finanční struktura a rovněž i výše výsledku hospodaření.

Protikladem stavu finančního zdraví je **finanční tíseň** (Financial Distress), projevující se velmi vážnými problémy ve finančních tocích. Tato situace ohrožuje likviditu a nelze ji řešit jinak, než zásadními změnami v činnosti firmy a změnou způsobu jejího financování. Finanční tíseň je tedy extrémní situace špatného finančního zdraví – z důvodů vysoké zadluženosti, nízké likvidity či nízké provozní výkonnosti.

Samotné hodnocení finančního zdraví podniku souvisí s tím, pro jaký účel se finanční analýza provádí. Ke změně a přehodnocení finančního zdraví podniku může také dojít v důsledku měnících se ekonomických podmínek (změny v úročení, devizových kurzů apod.)

DEFINICE

Z anglického pojmu **financial analysis** byl vlastně přejat u nás používaný název **finanční analýza** pro rozborovou činnost, která objasňuje finanční údaje, posuzuje výkonnost a perspektivy podniku, a to i ve srovnání s dalšími firmami a odvětvovými výsledky.

Shrnutí kapitoly

Kapitola se zabývá definicí pojmu finanční analýza jako základního nástroje finančního řízení podniku. Účelem finanční analýzy je zjistit finanční zdraví firmy, vyhledat slabiny firmy a stanovit její silné stránky. Tohoto cíle lze dosáhnout prostřednictvím rozboru údajů o minulém vývoji finanční situace a finančního hospodaření. Spolu s analýzou je možné stanovit příčiny zlepšení nebo zhoršení finanční situace a také navrhnout vhodný směr dalšího vývoje činnosti firmy. Finanční analýza s využitím vhodných nástrojů umožňuje stanovit diagnózu „finančního zdraví“ firmy. Finančně zdravý podnik je primárně schopen hradit své splatné závazky. Finanční zdraví je tak ovlivňováno zejména likviditou podniku. Dobrá likvidita je jednou z jeho podmínek. Finančně zdravý podnik také dokáže svou činností zhodnotit vložený kapitál, tj. vytvářet zisk. Rentabilita (výnosnost) kapitálu tak upevňuje finanční zdraví podniku. Další klíčový aspekt finančního zdraví je přiměřená zadluženost podniku, která umožňuje výnosnější využívání vložených finančních prostředků. Finanční zdraví podniku je ovlivněno likviditou podniku, jeho rentabilitou a přiměřenou zadlužeností (finanční stabilitou). Problémy s likviditou mohou vést až k finanční tísní podniku.

Klíčová slova

Finanční analýza, cíl finanční analýzy, finanční řízení, finanční zdraví, finanční tíseň.

Otázky s možností výběru odpovědí

1. Finanční analýza je:
 - a) poznání finančního zdraví firmy,
 - b) provedení změnových procesů ve firmě,
 - c) identifikace příležitostí,
 - d) stanovení silných stránek, které jsou pro budoucí vývoj zásadní,
 - e) realizace přidané hodnoty.
2. Pro finanční účetnictví platí následující tvrzení:
 - a) ve finančním účetnictví jsou kromě účetních informací zohledňovány i kvalitativní a kvantitativní mimoúčetní informace
 - b) finanční účetnictví poskytuje celkový (agregovaný) pohled na podnik
 - c) finanční účetnictví je zaměřeno na externí uživatele
 - d) finanční účetnictví je pro všechny stejné
 - e) finanční účetnictví využívá účelového členění nákladů
3. Finanční zdraví je spojeno zejména:
 - a) s inovacemi,
 - b) s rentabilitou a výší rizika,
 - c) s náklady,
 - d) s aktivy,
 - e) se zadlužeností.

Řešení k otázkám s možností výběru odpovědí

Správné odpovědi: 1a, d; 2b, c, d; 3b.

2

kapitola

Uživatelé finanční analýzy

2. kapitola

Uživatelé finanční analýzy

„Tak jaké máme kvalitní bankéře, tak kvalitní máme ředitele podniků a další vedoucí pracovníky v mikrosféře.“

Václav Klaus

Úvod

Kapitola vymezuje uživatele finanční analýzy, které lze dle vztahu k podniku vnímat jako externí nebo interní. Detailní kategorizace uživatelů finanční analýzy doplňuje toto základní rozdělení uživatelů.

Cíle kapitoly

- Charakterizovat pojem uživatelé finanční analýzy. Vysvětlit pojmy externí a interní uživatelé. Objasnit rozdíl mezi externí a interní finanční analýzou.
- Charakterizovat jednotlivé kategorie externích a interních uživatelů.